

PROGRAM STUDIÓW PODYPLOMOWYCH

„Doskonalące studia podyplomowe dla nauczycieli szkół podstawowych i ponadpodstawowych prowadzących zajęcia z uczniami o zróżnicowanych potrzebach rozwojowych i edukacyjnych”

Część I. Informacje ogólne

1. Nazwa jednostki prowadzącej kształcenie: WYDZIAŁ NAUK O EDUKACJI, UNIwersytet w Białymstoku
2. Charakter studiów podyplomowych: DOSKONALĄCE
3. Forma studiów podyplomowych: NIESTACJONARNA
4. Ogólne cele kształcenia:

Celem studiów jest doskonalenie przygotowania nauczycieli szkół podstawowych i ponadpodstawowych w zakresie pracy z uczniami ze zróżnicowanymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi.

Zakłada się, że po ukończeniu studiów uczestnicy uzyskają kompetencje w zakresie:

 - praktycznej realizacji modelu edukacji włączającej, jako edukacji wysokiej jakości dla wszystkich osób uczących się,
 - praktycznego zastosowania przepisów prawa oświatowego w zakresie organizacji i realizacji edukacji włączającej,
 - przygotowania do pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wykorzystania podstaw dydaktyki specjalnej w realizacji edukacji włączającej,
 - przeprowadzenia oceny funkcjonalnej ucznia w celu identyfikacji jego zasobów, planowania procesu wsparcia oraz przygotowania Wielospecjalistycznej Oceny Funkcjonowania Ucznia (WOPFU),
 - realizacji współpracy ze specjalistami, nauczycielami i rodzicami w realizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej,
 - dostosowywania metod i sposobów pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi na różnych etapach edukacyjnych (dostosowanie wymagań edukacyjnych, adaptowanie materiałów dydaktycznych, ocenianie wspierające proces uczenia),
 - pracy z klasą ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi i tworzenia warunków do skutecznego uczenia się wszystkich uczniów z zastosowaniem zasad uniwersalnego projektowania,
 - stosowania strategii wychowawczych służących budowaniu zespołu klasowego sprzyjającego realizacji edukacji włączającej i integracji grupy o zróżnicowanych potrzebach i możliwościach,
 - dokumentowania udzielanej pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz konstruowania Indywidualnego Programu Edukacyjno-Terapeutycznego (IPET).
5. Liczba semestrów: 2
6. Łączna liczba punktów ECTS umożliwiająca ukończenie studiów podyplomowych: 30

7. Łączna liczba godzin zajęć na studiach podyplomowych: 140
8. Wskazanie dziedzin nauki/sztuki, do których odnoszą się efekty uczenia się określone w programie studiów podyplomowych: dziedzina nauk społecznych oraz dziedzina nauk medycznych (dyscypliny naukowe: pedagogika, psychologia, nauki medyczne)
9. Wymagania wstępne/oczekiwane kompetencje kandydata: poziom VI, VII, VIII, 7 albo 8 (PRK)
10. Wskazanie, w jaki sposób w procesie definiowania efektów uczenia się uwzględniono zapotrzebowanie otoczenia społeczno-gospodarczego: Program doskonalących studiów podyplomowych, w tym efekty uczenia się, został przygotowany zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Edukacji i Nauki, uwzględnia aktualne założenia dotyczące przygotowania nauczycieli w zakresie praktycznej realizacji modelu edukacji włączającej.
11. Kwalifikacje nadawane po ukończeniu studiów podyplomowych na poziomie: 7 PRK
12. Zaopiniowano na Radzie Wydziału w dniu: 24.03.2022 r.

Adresaci:

Program doskonalących studiów podyplomowych jest adresowany do czynnych zawodowo nauczycieli, posiadających kwalifikacje, w tym przygotowanie pedagogiczne, do pracy w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, chcących poszerzyć swoją wiedzę na temat funkcjonowania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i umiejętności pracy z nimi.

Wymogi dotyczące kandydata na studia

Wykształcenie wyższe (kwalifikacja pełna co najmniej na poziomie 6 uzyskana w systemie szkolnictwa wyższego i nauki (art. 160 ust. 3). Posiadanie kwalifikacji, w tym przygotowania pedagogicznego, wymaganych do zajmowania stanowiska nauczyciela.

Typowe możliwości wykorzystania nabytej wiedzy i umiejętności

Absolwent doskonalących studiów podyplomowych posiada wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne niezbędne do pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w klasach zróżnicowanych w ogólnodostępnych szkołach podstawowych i ponadpodstawowych.

Podstawy prawne:

- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2021 r. poz. 1762).
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U z 2021 r. poz. 1915).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r. poz. 1280).

Część II. Ramowe efekty uczenia się

Program doskonalących studiów podyplomowych uwzględnia następujące ramowe efekty uczenia się:

- połączenie zajęć teoretycznych i praktycznych obejmujących analizę literatury naukowej, seminariów, wymianę doświadczeń przy udziale specjalistów, praktyków i pracowników naukowych;
- poznanie i wykorzystanie narzędzi oceny funkcjonalnej dziecka oraz badania zasobów rodziny i środowiska, umiejętności dobierania i stosowania strategii wspomagających rozwój dziecka oraz kompleksowego wsparcia rodziny w środowisku, opartych na rekomendowanych praktykach i dowodach naukowych, na podstawie integracji treści modułów tematycznych;
- promowanie współpracy, pracy zespołowej, umiejętności komunikacji, budowania relacji oraz postawy etycznej i postaw samodoskonalenia zawodowego;
- zróżnicowanie realizacji modułu *Praca z klasą ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi - projektowanie uniwersalne* w zależności od specyfiki pracy na danym etapie edukacyjnym. Dostosowanie zajęć do doświadczeń nauczycieli w pracy w danym środowisku edukacyjnym i specyfiki funkcjonowania dziecka na określonym etapie rozwoju psychoedukacyjnego.

Ogólne efekty uczenia

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- współczesne podejście do problemów uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i wynikające z niego nowe formy edukacji w grupach zróżnicowanych,
- system kształcenia specjalnego w kontekście systemu kształcenia ogólnego,
- organizację i metodyki kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w systemie włączającym, w szczególności modele współpracy nauczycieli ze specjalistami, rodzicami lub opiekunami, oraz modele indywidualizacji lekcji, efektywne strategie nauczania i uniwersalnego projektowania zajęć,
- merytoryczne i metodyczne podstawy prowadzenia zajęć z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w szkole ogólnodostępnej.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

- wykorzystywać i integrować wiedzę z zakresu pedagogiki specjalnej oraz powiązanych z nią dyscyplin naukowych w celu analizy problemów edukacyjnych i wychowawczych,
- diagnozować złożone sytuacje edukacyjne i wychowawcze, projektować i prowadzić zajęcia z uwzględnieniem specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów oraz zasad projektowania uniwersalnego,
- wykorzystywać aktualne koncepcje psychologiczne i pedagogiczne w planowaniu, realizacji, monitorowaniu i ewaluacji procesu wychowania i nauczania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,

- prowadzić zajęcia w grupie zróżnicowanej, indywidualizować zadania, dostosowywać metody i treści do potrzeb i możliwości uczniów, w tym uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, oraz wykorzystywać zasady i metody indywidualnego projektowania zajęć,
- wdrażać efektywne programy zwiększające umiejętności poznawcze i kompetencje społeczne uczniów oraz programy poprawiające integrację rówieśniczą uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- pracować w zespole, pełniąc w nim różne role, podejmować i wyznaczać zadania, współpracować z nauczycielami, specjalistami, rodzicami i opiekunami uczniów,
- analizować własne działania pedagogiczne, dydaktyczne, wychowawcze, wskazywać obszary wymagające modyfikacji i wdrażania działań innowacyjnych,
- projektować i prowadzić zajęcia oraz dokonywać ich ewaluacji w pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- rozpoznawać potrzeby, możliwości i uzdolnienia dzieci lub uczniów oraz projektować i prowadzić działania pedagogiczne, a także planować, realizować i oceniać spersonalizowane programy kształcenia i wychowania,
- wykorzystywać proces oceniania i udzielania informacji zwrotnych do stymulowania uczniów w ich pracy nad własnym rozwojem.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- posługiwania się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w działalności zawodowej, kierując się szacunkiem dla każdego człowieka,
- budowania relacji opartej na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi podmiotami procesu wychowania i kształcenia, w tym rodzicami lub opiekunami uczniów, oraz włączania ich w działania sprzyjające efektywności edukacyjnej,
- działania na rzecz poprawy jakości funkcjonowania szkoły w obszarze pracy w grupach zróżnicowanych,
- profesjonalnego rozwiązywania problemów interpersonalnych, konfliktów w grupie rówieśniczej, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu,
- samodzielnego pogłębiania wiedzy dotyczącej metodyki pracy w grupach zróżnicowanych,
- współpracy z nauczycielami i specjalistami oraz rodziną dziecka i jego środowiskiem w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy,
- utrzymywania postawy krytycznej i refleksyjnej,
- działania zgodnie z etyką w obronie praw dzieci i rodziny.

Część III. Opis procesu prowadzącego do uzyskania efektów uczenia się

Program doskonalących studiów podyplomowych jest adresowany do czynnych zawodowo nauczycieli, posiadających kwalifikacje, w tym przygotowanie pedagogiczne, do pracy w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, chcących poszerzyć swoją wiedzę na temat funkcjonowania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i umiejętności pracy z nimi.

Adresaci doskonalących studiów podyplomowych reprezentują różne dziedziny wiedzy, dlatego ramowy program tych studiów oparty jest na modułach tematycznych, integrujących treści teoretyczne i praktyczne odnoszące się do kluczowych aspektów pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Ramowy program doskonalących studiów podyplomowych obejmuje łącznie 140 godzin, w tym:

- a) 55 godzin przeznaczonych na przygotowanie merytoryczne,
- b) 85 godzin przeznaczonych na moduł dotyczący przygotowania dydaktycznego.

Ramowy program studiów podyplomowych obejmuje następujące moduły:

Lp.	Tytuł modułu	Łączny wymiar godzin	Liczba punktów ECTS
	MODUŁ 1. PRZYGOTOWANIE MERYTORYCZNE	55	11
1.	Moduł 1.1. Model edukacji włączającej jako edukacji wysokiej jakości dla wszystkich osób uczących się	10	2
2.	Moduł 1.2. Przepisy prawa oświatowego w zakresie organizacji i realizacji edukacji włączającej dzieci i młodzieży	5	1
3.	Moduł 1.3. Podstawy dydaktyki specjalnej	10	2
4.	Moduł 1.4. Ocena funkcjonalna w praktyce edukacyjnej - przygotowanie WOPFU	20	5
5.	Moduł 1.5. Współpraca z rodzicami i innymi specjalistami w realizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej	10	1
	MODUŁ 2. PRZYGOTOWANIE DYDAKTYCZNE	85	19
6.	Moduł 2.1. Przygotowanie do pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	10	2
7.	Moduł 2.2. Dostosowanie wymagań edukacyjnych, adaptowanie materiałów dydaktycznych, ocenianie wspierające proces kształcenia	20 x 3 grupy	5
8.	Moduł 2.3. Praca z klasą ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi - projektowanie uniwersalne	20	5
9.	Moduł 2.4. Strategie wychowawcze - budowanie zespołu klasowego sprzyjającego realizacji edukacji włączającej i integracji grupy	20	5
10.	Moduł 2.5. Przygotowanie i ewaluacja Indywidualnych	15	2

	Programów Edukacyjno-Terapeutycznych (IPET)		
	PODSUMOWANIE:		
	PRZYGOTOWANIE MERYTORYCZNE	55	11
	PRZYGOTOWANIE DYDAKTYCZNE	85	19
	Łączna liczba godzin dla studenta	140	
	Łączna liczba godzin studiów (wynikająca z realizacji Modułu 2.2. <i>Dostosowanie wymagań edukacyjnych, adaptowanie materiałów dydaktycznych, ocenianie wspierające proces uczenia się</i> - organizowanym w trzech grupach, zgodnych z etapem edukacyjnym: na 1 etapie, 2 etapie i 3 etapie)	180	

MODUŁ 1. PRZYGOTOWANIE MERYTORYCZNE

Moduł 1.1. Model edukacji włączającej jako edukacji wysokiej jakości dla wszystkich osób uczących się

Liczba godzin: 10 godzin (wykłady)

EFEKTY UCZENIA		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	D.1.W.1	Zna i rozumie pojęcia edukacji włączającej, integracyjnej i ogólnodostępnej; specjalne potrzeby edukacyjne
2.	D.1.W.2	Zna i rozumie podstawy i konsekwencje procesu wykluczania; zagadnienia: grup defaworyzowanych, zagrożenia wykluczeniem
3.	D.1.W.4	Zna i rozumie teoretyczne podstawy edukacji włączającej; genezę edukacji włączającej w Polsce i na świecie; rozwój edukacji włączającej w międzynarodowym ujęciu porównawczym; społeczny, psychologiczny i prawny wymiar edukacji włączającej
4.	D.1.W.5	Zna i rozumie koncepcję wspólnych i swoistych potrzeb dzieci i uczniów i jej konsekwencje dla procesu edukacji
5.	D.1.W.6	Zna i rozumie polskie i międzynarodowe regulacje prawne związane z problematyką inkluzji społecznej, w tym edukacyjnej; system edukacji włączającej w Polsce; typy szkół i ich charakterystykę; organizację wsparcia edukacji włączającej; zasady finansowania edukacji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w Polsce
Umiejętności		
1.	D.1.U.1	Potrafi identyfikować obszary wykluczenia społecznego oraz wskazywać jego przyczyny i symptomy w powiązaniu z różnymi zakresami pedagogiki specjalnej i dziedziną nauk społecznych

2.	D.1.U.2	Potrafi wyjaśnić proces wykluczenia społecznego oraz wskazać jego konsekwencje, wykorzystując aktualną wiedzę teoretyczną z zakresu pedagogiki specjalnej w powiązaniu z dziedzinami nauk społecznych i humanistycznych
3.	D.1.U.3	Potrafi zaprojektować badania efektywności modelu edukacji włączającej
Kompetencje społeczne		
1.	D.1.K.1	Jest gotów do poszerzania wiedzy w celu własnego rozwoju zawodowego
2.	D.1.K.2	Jest gotów do świadomego podejmowania zobowiązań społecznych związanych z realizacją zadań zawodowych pedagoga specjalnego
TREŚCI PROGRAMOWE		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Geneza i funkcje edukacji włączającej – jej rola w zapewnieniu w sprawiedliwego dostępu do edukacji o wysokiej jakości dla wszystkich 2. Pojęcie edukacji włączającej – cechy konstytutywne pojęcia, kontrowersje terminologiczne i opcje w definiowaniu 3. Od edukacji włączającej do segregacyjnego kształcenia – kontinuum form organizacji kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi 4. Efektywność edukacji włączającej w odniesieniu do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i o typowym rozwoju w świetle wyników badań 5. Polski system kształcenia specjalnego na tle porównawczym – rozwój, aktualny stan i proponowane kierunki reform 6. Teoretyczne przesłanki nauczania włączającego – współczesne koncepcje wspólnych i swoistych celów i potrzeb edukacyjnych uczniów 7. Podstawa programowa kształcenia ogólnego i filozofia budowania programów kształcenia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi 8. Modele lekcji w edukacji włączającej 9. Modele współnauczania w klasach włączających – ich charakterystyka i konsekwencje edukacyjne 10. Organizacja i kultura szkoły włączającej jako czynnik warunkujący efektywność włączania 		

Moduł 1.2. Przepisy prawa oświatowego w zakresie organizacji i realizacji edukacji włączającej dzieci i młodzieży

Liczba godzin: 5 godzin (wykłady)

EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	C.3.W.3.	Zna regulacje prawne w zakresie kształcenia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; zasady organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej; aspekty klasyfikowania i oceniania uczniów
2.	D.1.W.6.	Zna polskie i międzynarodowe regulacje prawne związane

		z problematyką inkluzji społecznej, w tym edukacyjnej
		Umiejętności
1.	C.3.U.7	Potrafi posługiwać się odpowiednimi przepisami prawa w czasie realizacji zadań związanych z realizacją edukacji włączającej
		Kompetencje społeczne
1.	D.3.K.1.	Jest gotów do podjęcia odpowiedzialności za podejmowane decyzje w edukacji włączającej
2.	D.3.K.2.	Jest gotów dzielić się wiedzą z nauczycielami prowadzącymi zajęcia z dzieckiem lub uczniem i jego rodzicami lub opiekunami na rzecz zapewniania mu optymalnych warunków uczenia się w środowisku włączającym
3.	C.3.K.1.	Jest gotów do organizowania kształcenia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi zgodnie z przepisami prawa
TREŚCI PROGRAMOWE		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Regulacje prawne w zakresie kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi 2. Zasady organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej 3. Aspekty klasyfikowania i oceniania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. 4. Polskie i międzynarodowe regulacje prawne związane z problematyką inkluzji społecznej, w tym edukacyjnej 5. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w szkole – regulacje prawne 6. Posługiwanie się przepisami prawa w czasie realizacji zadań w edukacji włączającej 		

Moduł 1.3. Podstawy dydaktyki specjalnej

Liczba godzin: 10 godzin (3 godziny wykładów i 7 godzin ćwiczeń)

EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	C.2.W2.	Zna psychologiczne uwarunkowania kształcenia dzieci i uczniów: proces uczenia się w kontekście specjalnych potrzeb edukacyjnych, uwarunkowania i konsekwencje motywacji do uczenia się i osiągnięć, powodzenia i niepowodzenia szkolne – przyczyny i skutki; sytuację szkolną ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; psychologiczne mechanizmy przebiegu i oceny efektów procesu uczenia się uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; sposoby identyfikacji uzdolnień ucznia; zagadnienie pomocy psychologicznej dla ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; sposoby wspomagania osób pracujących z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

2.	C.5.W3.	Ma wiedzę na temat organizacji procesu kształcenia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: zasad, metod, procesu kształcenia w aspekcie trudności związanych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi dzieci i uczniów z różnymi zaburzeniami w rozwoju, zasad ewaluacji i efektywności podejmowanych działań edukacyjnych
		Umiejętności
1.	C.2.U1.	Potrafi analizować zjawiska, zależności, związki i problemy zachodzące w obszarze procesu nauczania-uczenia się dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, odwołując się do wiedzy psychologicznej
2.	C.2.U2.	Potrafi omówić psychologiczny kontekst procesu wychowania dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
3.	C.2.U4.	Potrafi identyfikować zewnętrzne i wewnętrzne zasoby kluczowe w rozwijaniu potencjału dzieci i uczniów z niepełnosprawnością lub chorobą przewlekłą
4.	C.3.U2.	Potrafi dokonać krytycznej analizy systemów wsparcia dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, wykorzystując wybrane aktualne ujęcia koncepcyjne
		Kompetencje społeczne
1.	C.2.K1.	Jest gotów do korzystania z wiedzy z zakresu psychologii rehabilitacji i niepełnosprawności w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii psychologów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązywaniem problemów
2.	C3.K2.	Jest gotów do prezentowania właściwej postawy wobec dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
TREŚCI PROGRAMOWE		
Wykłady		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Psychologia różnic indywidualnych jako przesłanka dydaktyki specjalnej 2. Zasady, metody, proces kształcenia w aspekcie trudności związanych ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi dzieci i uczniów z różnymi zaburzeniami w rozwoju 3. Ewaluacja i efektywność w kształceniu specjalnym. Miejsce i rola dydaktyki specjalnej w szkolnictwie ogólnodostępnym 		
Ćwiczenia		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwiązania dydaktyczne w kształceniu uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (kierunki oddziaływania dydaktycznego, obudowa metodyczna kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi) 2. Sposoby identyfikacji i wzmacniania uzdolnień uczniów 3. Uwarunkowania motywacji do uczenia się i zdobywania osiągnięć edukacyjnych 4. Sytuacje trudne w procesie nauczania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi - planowanie oddziaływań wychowawczych 5. Ocenianie efektów procesu uczenia się uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi 		

Moduł 1.4. Ocena funkcjonalna w praktyce edukacyjnej - przygotowanie WOPFU

Liczba godzin: 20 godzin (5 godzin wykładów i 15 godzin ćwiczeń)

EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	C.6.W.1	Zna podstawy, cele, założenia, obszary i cechy diagnozy
2.	C.6.W.3	Zna przydatność metod diagnostycznych w ocenie specyfiki zaburzeń w rozwoju
3.	C.6.W.4	Zna wybrane metody oceny funkcjonowania edukacyjnego, fizycznego, psychicznego i społecznego dzieci i uczniów oraz czynników środowiskowych wpływających na to funkcjonowanie
4.	C.6.W.6	Zna rolę i miejsce diagnostyki opiekuńczo-wychowawczej, rehabilitacyjnej, resocjalizacyjnej I socjoterapeutycznej w pracy różnych instytucji
Umiejętności		
1.	C.6.U.1	Potrafi analizować dokumenty i prace dziecka i ucznia pod kątem określenia jego możliwości i specjalnych potrzeb edukacyjnych oraz środowiskowych uwarunkowań jego funkcjonowania
2.	C.6.U.2	Potrafi interpretować wyniki diagnozy pedagogicznej
3.	C.6.U.3	Potrafi konstruować proste narzędzia do diagnozy pedagogicznej.
4.	C.6.U.4	Potrafi zaplanować ewaluację procesu edukacyjno-terapeutycznego dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
Kompetencje społeczne		
1.	C.6.K.1	Jest gotów do przyjęcia odpowiedzialności za podejmowane decyzje związane z organizacją procesu diagnostycznego i postdiagnostycznego
2.	C.6.K.2	Jest gotów do podejmowania współpracy z nauczycielami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami, dziećmi i uczniami w poszukiwaniu przyczyn trudności
3.	C.6.K.3	Jest gotów do dzielenia się wiedzą z nauczycielami prowadzącymi zajęcia z dzieckiem lub uczniem i jego rodzicami lub opiekunami na rzecz zapewniania mu optymalnych warunków rozwoju w środowisku włączającym
TREŚCI PROGRAMOWE		
Wykłady		
1. Rodzaje i funkcje diagnozy w kształceniu uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Diagnoza dla rozwoju a diagnoza na użytek orzekania		
2. Współpraca specjalistów w zespole diagnostycznym. Rola rodziców i terapeutów, środowiska zewnętrznego w procesie diagnozy funkcjonalnej		
3. Warunki diagnostyczne – czynniki zakłócające przebieg procesu diagnostycznego i sposoby ich eliminowania		
Ćwiczenia		

1. Sfery rozwoju i funkcjonowania ucznia jako przedmiot diagnoz
2. Rola obserwacji i wywiadu (rozmowy) w diagnozie funkcjonalnej
3. Opracowanie scenariusza rozmowy z rodzicami dziecka
4. Wybrane metody oceny funkcjonowania ucznia
5. Zasady opisu i interpretacji materiału diagnostycznego
6. Konstruowanie zadań diagnostycznych
7. Zasady konstruowania arkuszy obserwacji ucznia
8. Analiza i interpretacja orzeczeń i opinii poradni psychologiczno-pedagogicznych
9. Konceptualizacja indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego na podstawie wielospecjalistycznej oceny funkcjonowania ucznia (WOPFU)

Moduł 1.5. Współpraca z rodzicami i innymi specjalistami w realizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Liczba godzin: 10 godzin (ćwiczenia)

EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	C.3.W.5	Zna sytuację rodzinną ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
2.	C.3.W.5	Zna koncepcje adaptacji rodziny w kontekście niepełnosprawności lub choroby przewlekłej dziecka i ucznia, problemy adaptacji, utrudnienia życiowe, wsparcie społeczne
3.	C.3.W.5	Zna uwarunkowania specyfiki pracy z rodziną dziecka i ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Zna założenia i metody wspierania rodziny tego dziecka w całym cyklu jego życia; możliwości wspierania funkcjonowania dziecka i ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w rodzinie. Zna zagadnienia relacji między rodziną dziecka i ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi a specjalistami
4	D.3.W.7.	Zna specyfikę współpracy nauczycieli i specjalistów oraz ich konsekwencje dla organizacji zajęć edukacyjnych
Umiejętności		
1.	C.3.U..3	Potrafi poddać analizie zachowania, procesy i zjawiska dotyczące psychospołecznych potrzeb członków rodzin dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
2.	C.3.U.4	Potrafi wyjaśnić i określić czynniki moderujące zróżnicowanie rodzin z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w zależności od rodzaju zaburzenia u dziecka lub ucznia i stylu radzenia sobie rodziców lub opiekunów z tymi zaburzeniami
3.	C.3.U.5	Potrafi rozpoznać i zinterpretować potrzeby rodziny z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w odniesieniu do konkretnych problemów rodziny
4.	C.3.U.6	Potrafi zaprojektować proces wspierania rodziny z dzieckiem

		ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
		Kompetencje społeczne
1.	C.3.K.2	Jest gotów do przestrzegania zasad etyki w pracy z dziećmi i uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
2.	C.3.K.3	Jest gotów do przyjęcia odpowiedzialności za własne przygotowanie do pracy z rodziną dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
TREŚCI PROGRAMOWE		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Sytuacja psychospołeczna rodziny dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i rozwojowymi 2. Adaptacja rodziny do niepełnosprawności dziecka, postawy rodzicielskie 3. Podstawy komunikacji w kontaktach z rodzicami dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi 4. Obszary i metody wsparcia rodziny z dzieckiem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi na różnych etapach rozwoju – identyfikowanie potrzeb i planowanie działań wspierających 5. Organizacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole - współpraca z rodzicami, nauczycielami i innymi specjalistami w tworzeniu IPET 		

MODUŁ 2. PRZYGOTOWANIE DYDAKTYCZNE

Moduł 2.1. Przygotowanie do pracy z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Liczba godzin: 10 godzin (4 godziny wykładu i 6 godzin ćwiczeń)

EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	D.2.W.3.	Zna podstawowe zagadnienia dotyczące potrzeb edukacyjnych i specyfiki funkcjonowania w szkole dzieci i uczniów: z niepełnosprawnością intelektualną, dysfunkcją wzroku, dysfunkcją słuchu, chorobą przewlekłą, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, z zaburzeniami zachowania i emocji, zaburzeniami ruchu, niepowodzeniami szkolnymi wynikającymi ze specyficznych trudności w uczeniu się, zaburzeniami komunikacji i sprawności językowych, trudnościami adaptacyjnymi związanymi z doświadczeniem migracyjnym, trudnościami adaptacyjnymi związanymi z różnicami kulturowymi i wyznaniowymi oraz uczniów uzdolnionych

		Umiejętności
1.	D.2.U.1.	Potrafi określić potrzeby edukacyjne i uwarunkowania kształcenia uczniów: z niepełnosprawnością intelektualną, dysfunkcją wzroku, dysfunkcją słuchu, chorobą przewlekłą, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, z zaburzeniami zachowania i emocji, zaburzeniami ruchu, niepowodzeniami szkolnymi wynikającymi ze specyficznych trudności w uczeniu się, zaburzeniami komunikacji i sprawności językowych, trudnościami adaptacyjnymi związanymi z doświadczeniem migracyjnym, trudnościami adaptacyjnymi związanymi z różnicami kulturowymi i wyznaniowymi oraz uczniów uzdolnionych
		Kompetencje społeczne
1.	D.3.K.1.	Jest gotów do podjęcia odpowiedzialności za podejmowane decyzje w edukacji włączającej
2.	D.3.K.2.	Jest gotów dzielić się wiedzą z nauczycielami prowadzącymi zajęcia z dzieckiem lub uczniem i jego rodzicami lub opiekunami na rzecz zapewniania mu optymalnych warunków uczenia się w środowisku włączającym
TREŚCI PROGRAMOWE		
Wykład		
1. Podstawowe zagadnienia dotyczące potrzeb edukacyjnych i specyfiki funkcjonowania w szkole dzieci i uczniów: z niepełnosprawnością intelektualną, dysfunkcją wzroku, dysfunkcją słuchu, chorobą przewlekłą, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, z zaburzeniami zachowania i emocji, zaburzeniami ruchu, niepowodzeniami szkolnymi wynikającymi ze specyficznych trudności w uczeniu się, zaburzeniami komunikacji i sprawności językowych, trudnościami adaptacyjnymi związanymi z doświadczeniem migracyjnym, trudnościami adaptacyjnymi związanymi z różnicami kulturowymi i wyznaniowymi oraz uczniów uzdolnionych		
Ćwiczenia		
1. Określanie potrzeb uczniów i na ich podstawie opracowywanie głównych założeń pracy z uczniem z niepełnosprawnością intelektualną, dysfunkcją wzroku, dysfunkcją słuchu, chorobą przewlekłą, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, z zaburzeniami zachowania i emocji, zaburzeniami ruchu, niepowodzeniami szkolnymi wynikającymi ze specyficznych trudności w uczeniu się, zaburzeniami komunikacji i sprawności językowych, trudnościami adaptacyjnymi związanymi z doświadczeniem migracyjnym, trudnościami adaptacyjnymi związanymi z różnicami kulturowymi i wyznaniowymi oraz uczniów uzdolnionych		
2. Główne założenie organizacji procesu edukacyjnego, metod i form pracy zależnie od specyficznych potrzeb i możliwości uczniów		

Moduł 2.2. Dostosowanie wymagań edukacyjnych, adaptowanie materiałów dydaktycznych, ocenianie wspierające proces uczenia się

Moduł realizowany w grupach zgodnie z etapem edukacyjnym: 1 etap, 2 etap, 3 etap.
Każda grupa realizuje zajęcia w wymiarze 20 godzin.

Liczba godzin: 20 godzin (4 godziny wykładu i 16 godzin ćwiczeń)

EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	D.3.W.1.	Zna style poznawcze i strategie uczenia się oraz style nauczania w kontekście grupy heterogenicznej; rozumie potrzebę projektowania przestrzeni klasy szkolnej
2.	D.3.W.2.	Zna metodykę wdrażania nauczania otwartego oraz modele nauczania indywidualizującego
3.	D.3.W.4.	Zna rolę nowych technologii w dostosowaniu nauczania do potrzeb dzieci i uczniów
4.	D.3.W.5.	Zna metody nauczania (konwencjonalne i niekonwencjonalne metody aktywizujące, metodę projektów, pracę badawczą dziecka i ucznia); rozumie potrzebę adaptacji metod nauczania do zróżnicowanych potrzeb dzieci i uczniów; zna i rozumie potrzebę stosowania alternatywnych sposobów uczenia się i elastycznego nauczania
5.	D.3.W.6.	Zna formy organizacyjne pracy na lekcji (pracę zbiorową, grupową, indywidualną, tutoring uczniowski w klasach włączających). Zna modele nauczania w małych grupach w klasach włączających
6.	D.3.W.7.	Zna modele współpracy nauczycieli i specjalistów oraz ich konsekwencje dla organizacji zajęć edukacyjnych
7.	D.3.W.8.	Zna sposoby i zasady kontroli postępów i oceniania w klasach włączających
Umiejętności		
1.	D.3.U.2.	Potrafi dobierać i adaptować środki dydaktyczne do potrzeb dziecka i ucznia; potrafi opracowywać materiały dydaktyczne zgodnie z zasadami uniwersalnego projektowania zajęć; potrafi dostosować treści i formy sprawdzianów do możliwości uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
2.	D.3.U.3.	Potrafi motywować dziecko i ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; potrafi rozwijać ciekawość, aktywność i samodzielność dziecka i ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; potrafi wspierać motywację dziecka i ucznia do uczenia się
3.	D.3.U.4.	Potrafi stosować ocenianie wspierające uczenie się
Kompetencje społeczne		
1.	D.3.K.2.	Jest gotów dzielić się wiedzą z nauczycielami prowadzącymi zajęcia z dzieckiem lub uczniem i jego rodzicami lub opiekunami na rzecz zapewniania mu optymalnych warunków uczenia się w środowisku włączającym
2.	D.3.K.3.	Jest gotów do podejmowania współpracy z nauczycielami, specjalistami, rodzicami lub opiekunami, dziećmi i uczniami w poszukiwaniu przyczyn trudności

3.	D.1.K.1.	Jest gotów do poszerzania wiedzy i umiejętności z zakresu edukacji włączającej w celu własnego rozwoju zawodowego
TREŚCI PROGRAMOWE		
Wykłady		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Istota i zalety nauczania otwartego w edukacji włączającej, modele nauczania indywidualnego 2. Alternatywne sposoby uczenia się i nauczania w klasie zróżnicowanej 3. Style poznawcze i strategie uczenia się oraz style nauczania w grupie zróżnicowanej 		
Ćwiczenia		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zasady formułowania, dostosowywania i komunikowania wymagań edukacyjnych 2. Adaptacja materiałów i metod nauczania do potrzeb i możliwości uczniów 3. Dostosowanie treści do możliwości percepcyjnych uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi 4. Dostosowania wymagań a ocenianie pracy ucznia – informacja zwrotna, ocenianie wspierające 5. Dostosowania środowiska edukacyjnego do potrzeb uczniów wynikających z ich specjalnych potrzeb 6. Zintegrowane działania nauczycieli i specjalistów w realizacji zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznych – modele, rola, konsekwencje 7. Zastosowanie zasad projektowania uniwersalnego w praktyce edukacyjnej 		

Moduł 2.3. Praca z klasą ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi - projektowanie uniwersalne

Liczba godzin: 20 godzin (5 godziny wykładu i 15 godzin ćwiczeń)

EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	D.3.W.1. D.3.W.2.	Zna istotę, zalety i metodykę wdrażania nauczania otwartego w edukacji włączającej, w tym specyfikę pracy w grupie zróżnicowanej
2.	D.3.W.3. D.3.W.4.	Zna pojęcie i zasady uniwersalnego projektowania zajęć oraz rolę nowych technologii w dostosowaniu nauczania do potrzeb dzieci i uczniów
3.	D.3.W.8.	Zna sposoby udzielania informacji zwrotnej uczniom i rozumie jej znaczenie w klasach włączających; zna i rozumie znaczenie oceniania wspierającego uczenie się
Umiejętności		
1.	D.3.U.1.	Potrafi projektować zajęcia dla zróżnicowanych grup dzieci i uczniów
2.	D.3.U.2	Potrafi opracowywać materiały dydaktyczne zgodnie z zasadami

		uniwersalnego projektowania zajęć
3.	D.3.U.3.	Potrafi motywować do uczenia się dziecka i ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz rozwijać ciekawość, aktywność i samodzielność
4.	D.3.U.4.	Potrafi stosować ocenianie wspierające uczenie się
Kompetencje społeczne		
1.	D.3.K.1	Jest gotów do podjęcia odpowiedzialności za podejmowane decyzje w edukacji włączającej
TREŚCI PROGRAMOWE		
Wykłady		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kooperatywne uczenie się podstawą rozwoju kompetencji przyszłości 2. Uniwersalne projektowanie pracy, które uwzględnia potrzeby wszystkich uczniów w klasie- zasady łączenia różnorodności przekazu, form ekspresji i prezentowania wiedzy oraz zaangażowania i motywacji 3. Nauczyciel jako animator uniwersalnego projektowania - style pracy sprzyjające indywidualizacji procesu kształcenia 		
Ćwiczenia		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizacja pracy w klasie, w tym strategii pracy w małych grupach wspierające relacje społeczne między uczniami 2. Metody sprzyjające realizacji uniwersalnego projektowania - Collaborative learning, Based Learning (PBL), Design Thinking, STEAM 3. Specyfika i wykorzystanie TIK w uniwersalnym projektowaniu na różnych etapach edukacyjnych 4. Alternatywne formy dla informacji słownej - myślografia, działanie i ekspresja w pracy grupowej 5. Wykorzystanie oceny koleżeńkiej i samoewaluacji do kształtowania podmiotowości i autonomii uczniów 6. Analiza przykładowych podejść do nauczania i możliwości uczenia się w grupie zróżnicowanej 		

Moduł 2.4. Strategie wychowawcze - budowanie zespołu klasowego sprzyjającego realizacji edukacji włączającej i integracji grupy

Liczba godzin: 20 godzin (5 godzin wykładów i 15 godzin ćwiczeń)

EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	D.4.W.3	Zna zasady współpracy środowisk wychowawczych w procesie wychowania
2.	D.4.W.6	Zna miejsce szkoły jako instytucji wychowawczej
3.	D.4.W.7	Zna pojęcia stylów i postaw wychowawczych w szkole, postaw

		nauczycieli, dzieci i uczniów
4.	D.4.W.13	Zna metodykę wykorzystywania konstruowanych programów wychowawczych, ich założenia teoretyczne oraz klasyfikacje programów kształtowania postaw wobec dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami i relacji w grupach rówieśniczych
		Umiejętności
1.	C.2.U.2	Potrafi omówić psychologiczny kontekst procesu wychowania dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
2.	D.4.U.1	Potrafi rozpoznać relacje społeczne w szkole i klasie szkolnej
3.	D.4.U.3	Potrafi projektować zajęcia dla zróżnicowanych grup dzieci i uczniów
4.	D.4.U.8	Potrafi tworzyć programy kształtujące kompetencje społeczno-emocjonalne dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami oraz stosować te programy w klasach włączających
5.	D.4.U.9	Potrafi ocenić efektywność programów rozwijających kompetencje społeczno-emocjonalne dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami
6.	D.4.U.10	Potrafi budować programy kształtowania postaw wobec dzieci i uczniów z niepełnosprawnościami i relacji rówieśniczych w grupach integracyjnych
		Kompetencje społeczne
1.	C.2.K.2	Jest gotów do prezentowania właściwej postawy wobec dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
2.	C.3.K.3	Jest gotów do ciągłego dokształcania zawodowego
3.	D.4.K.2	Jest gotów do przyjęcia odpowiedzialności za podejmowane decyzje związane z organizacją procesu edukacyjno-terapeutycznego w szkole i klasie szkolnej
TREŚCI PROGRAMOWE		
Wykłady		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój społeczny i emocjonalny dzieci rozwijających się typowo oraz dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz ich rola w nawiązywaniu i podtrzymywaniu interakcji społecznych 2. Rola nauczycieli w rozwijaniu umiejętności społecznych uczniów 3. Ocena umiejętności społecznych dzieci 4. Skuteczność programów rozwijających umiejętności społeczne i ich ewaluacja 		
Ćwiczenia		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Możliwości rozwoju umiejętności społecznych u dzieci 2. Teoretyczne podstawy programów wychowawczych 3. Typologie programów służących rozwijaniu umiejętności społecznych u dzieci 4. Programy rozwijające kompetencje społeczne dzieci – przykłady z praktyki polskiej i zagranicznej 		

Moduł 2.5. Przygotowanie i ewaluacja Indywidualnych Programów Edukacyjno-Terapeutycznych (IPET)

Liczba godzin: 10 godzin ćwiczeń

EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Lp.	Odniesienie do efektów kierunkowych (symbol efektu)	Wiedza
1.	C.3.W.3	Zna zasady organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla dziecka i ucznia z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego
2.	C.3.W.3	Zna aspekty oceniania i klasyfikowania uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego
3.	D.2.W.2	Zna założenia i zasady konstruowania indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych
4.	D.2.W.2	Zna zasady i metody ewaluacji indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych
5.	C.3.W.5	Zna zagadnienia relacji między rodziną dziecka i ucznia z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego a specjalistami
Umiejętności		
1.	D.2.U.2	Potrafi przeprowadzić diagnozę edukacyjnych potrzeb dziecka i ucznia oraz diagnozę relacji społecznych w grupie rówieśniczej
2.	D.2.U.3	Potrafi określić obszary i wskazania terapeutyczne dla dziecka i ucznia z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego
3.	D.2.U.4	Potrafi zaprojektować proces ewaluacji indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego
4.	C.3.U.6	Potrafi zaprojektować proces wspierania rodziny z dzieckiem z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego
Kompetencje społeczne		
1.	D.2.K.1	Jest gotów do przyjęcia odpowiedzialności za podejmowane decyzje związane z organizacją procesu edukacyjno-terapeutycznego na rzecz ucznia z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego
2.	D.2.K.2	Jest gotów do postępowania zgodnie z zasadami etyki zawodowej w procesie rozpoznawania specjalnych potrzeb edukacyjnych i określania wskazań terapeutycznych
3.	C.3.K.4	Jest gotów do przyjęcia odpowiedzialności za własne przygotowanie do pracy z rodziną dziecka z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego w zakresie działań placówki oświatowej w której jest zatrudniony
TREŚCI PROGRAMOWE		
1. Tworzenie Indywidualnego Programu Edukacyjno-Terapeutycznego na podstawie wyników diagnozy:		

- a. Określanie potrzeb edukacyjnych i terapeutycznych dziecka i ucznia z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego,
 - b. Określanie celów edukacyjnych i terapeutycznych w odniesieniu do sfer rozwoju,
 - c. Ustalanie zintegrowanych działań nauczycieli i specjalistów,
 - d. Dostosowanie kryteriów oceniania i klasyfikowania uczniów z uwzględnieniem możliwości psychofizycznych,
 - e. Organizacja działań wspierających w placówce oświatowej z uwzględnieniem współdziałania z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny w środowisku,
 - f. Formy wsparcia rodziny dziecka i ucznia z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego w rozwiązywaniu problemów edukacyjnych i wychowawczych.
2. Monitorowanie i ewaluacja Indywidualnych Programów Edukacyjno-Terapeutycznych:
 - a. Sposoby dokumentowania i monitorowania realizacji działań w ramach Indywidualnego Programu Edukacyjno-Terapeutycznego,
 - b. Formy i metody ewaluacji procesu i efektów Indywidualnego Programu Edukacyjno-Terapeutycznego.
 3. Współdziałanie z rodziną dziecka i ucznia z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego w celu realizacji działań wspierających:
 - a. Zasady współdziałania określone w przepisach prawnych,
 - b. Organizacja efektywnej współpracy z rodziną na rzecz wspierania procesu edukacyjno-terapeutycznego.

Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez uczestnika studiów podyplomowych w trakcie całego cyklu kształcenia.

Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się zaliczeń i egzaminów określone są w części B sylabusów na dany rok akademicki.

Warunki ukończenia studiów podyplomowych oraz sposób określenia wyniku studiów podyplomowych na świadectwie ukończenia studiów podyplomowych.

Zaliczenie wszystkich przedmiotów objętych planem studiów.